

KNIHA EPIGRAMŮ

PROSLOV KE KNIZE EPIGRAMŮ

A je-li knižka ta jak řouka pestrá,
 ty, čtenáři, buď jejím motýlem,
 jenž volně poletuje tam a sem,
 a pojednou se někam jinam ztrácí,
 5 však zjitra zase k té se louce vrací!

K BOHYNI EUTERPĚ

Dej mojí myslí dychtivé
 — o altissima dea! —
 by rostla, květla, plodila
 jak „Musa rosacea“!
 5 Dej hojnost poupat slibných,
 a květů v plné vnadě,
 a rostoucího ovoce
 i zralého již — vše to pohromadě!

VĚŘÍM!

Ba věřím plně v stěhování duší
a každý, dřív čím byl, že dobře tuší.
Jen ptejte se nás českých básníků:
já vsázím hlavu, že se podivíte,
ba ustrnete, bezpečně až zvíte,
co bývávalo v světě slavíků!

5

PŘIPOMENUTÍ

Ty dříš: „Ted věnuju se Apollonu cele!“
Tot příliš mnoho — na mou duši:
Hyperborejci Apollonu v oběť milou
vždy dali z osla jenom uši.

BÁSNÍK DEMOKRAT

Raděj umřít beze slávy věnce,
zaniknout raděj v dusných vlnách Lethe,
nežli řád mít, titul Excelence —
díky, bože, že já *nejsem* Goethe!

(Svatý Matouš: 28, 34.)

Bože, vyslyš prosbu moji:
Staň se, jak to v Písmě stojí —
„Nebe, země jednou zhynou,
moje slova nepominou!“

PSEUDONYM

Pseudonymon chceš mít? — Pojmenuj Josefem se
Egyptským;
musa, choť geniův, darmo ti pasti klade.

ZMĚNA

Dřív tisk jsem knihy skok a skok,
ted péro má už těžký krok,
a to se takto dálo :
že ve světě as všechno vím,
vše pronikám hned umem svým,
tak se mi dříve zdálo ;
ted ale zato jistě vím,
že toho, čemu rozumím,
je zrovna hanba málo !

LITERÁRNÍ DLOUŽKY

„Čet jste již básně moje nové?“ — „,,Ano, příteli!
Však zarazilo mne v nich cosi tuze. Víte-li,
že první zpěv váš přepodoben je Legendě světa?“ “ —
„Nu možná — náhodou!“ — „,,A druhý jak by opsán
ze Salleta — —“ “
5 „Snad mimovolná vzpomínka . . .“ — „,,A v třetím
Krasínský že zcela znalý — “ “
„Ach bože — mezi kolegy — co škodí dloužek malý!“

ČTENÁŘOVI

Bud spokojen, když z celé velké knihy
do vnímatelné tvé duše slovo padne jedno
a zaklíčí a žene v květ:
vždyť „na počátku bylo slovo“
5 a stal se z něho — celý svět!

ČTENÁŘKY ČESKÉ

Čtenářky české jsou čtenářky pilné,
pokrmů tištěných jedlice silné.
Kámen by zlouskaly, hřebík by zchruply,
na jedno sedění kravku by sluply;
5 všechno jim chutná jak smyrnenské fíky,
všechno jde k duhu jim — pánbůh měj díky!

NEDÚSLEDNOST

Když matka o své vdavekchtivé dcíři
před tváří mužskou samou chválu šíří,
tu mluví se o „matky lásce svaté“;
když ale spisovatel v snaze stejně ryzé
sám do novin dá chválu o své knize,
to je prý „nestydaté“.

ŠLECHETNOST

Když někdy po Praze se v drožce drdám
a vidím člověka, jenž je jen pěší,
 já nikdy člověkem tím nepohrdám.
 A když zas jiného v té drožce vidím
 a sám jsem člověk tedy jenom pěší,
 já nikdy tomu v drožce nezávidím.

BOTY – LIDÉ

Na nové své boty klejem,
na nové se známé smějem,
netrvá však dlouhý čas,
a už klejem v opak zas.

PŘÁNÍ

Dej, Pane Bože, Vondráčkovi zdraví,
a Kouřimskému humor lehce hravý,
dej Kubištovi peněz jako želez,
a Tomíčkovi nápad povždy pravý,
5 by nikam k lidem pro výprask si nelez,
dej Ondřejovi ženu pěknou, mladou,
a věrnost bud té ženy přední vnadou,
dej Komárkovi dlouhá, dlouhá léta,
a Nekutovi všechnu slávu světa,
10 a mně — že jsem tak hodný ke všem tady —
dej, Pane Bože, vše to dohromady!

LÍTOST

Kdo neumí, ba spíš se umučí,
než groše shrabovat se naučí!
Já neumím; však upřímně dím hned,
že lituju, že jsem „pan Nedoved“:
5 přec jenom přes života širou řeku
se plave líp, když člověk zarost v špeku.

MODLITBA

Patrone věcí ztracených, ó svatý Antoníne! —
Neboj se, já tě nezdržím, vím: musíš slyšet jiné,
kdybych pak tebe prosit měl, bys všechno to mi vrátil,
co jsem já, člověk pitomý, v svém živobytí ztratil
5 (na příklad srdce dvacetkrát, as tisíckrát hlavu),
ty bys v své svaté kancléři měl náhle pěknou vřavu!

Za jednu věc však prosím přec, té nad jiné mi líto,
 kdykoli na ni vzpomenu, mnou celým zatočí to,
 vzpomínka pouhá zahání mi z duše smutek škodný,
 noci mi mění v denní jas a každou trpkost sladí —
 patroně, tu věc zas mi vrat! — ach vrat ji — budeš hodný!
 čekám již, svatý — svařoučký — vrat mi jen — moje mládí!

OTÁZKA

„Kdo bohat, slyší o sobě jen lež, však pravdu chudý.“

Mně nadávali vždy a všudy —
 tož byl jsem, aniž věda,
 náramný boháč teda?

MANŽELÉ ADAM A EVA BLÍŽNÍ

Pan Blížný dobrák — cti jej, paní Evo!
 On myslí vždy, že sukovitá hůl,
 jež na tom onom leží žití půl,
 je hotovoučké sladké dřevo.

*

5 A paní Blížná měkká, jako z dýmu.
 Když zlomíš nohu, přijde návštěvou —
 „Ach, každý máme tady bídu svou,
 já třetí den už, považte, mám rýmu!“

Já poznal kdysi také člověka,
jenž ve slibech tak si líbil,
že když už pak se světa odcházel,
že „brzy zas přijde“, slíbil.

SCÉNA Z RÁJE

Had:

Jazyk můj jde do dvojema —
chceš si vzít jej ku pomocí,
paní ctěná?

Eva:

Co ty dvěma,
dovedu já jedním zmoci:
já jsem žena!

Z TOBOLKY CESTOVATELOVY

„Že do Svaté se země ubíráte? Nuže
ať hned vás první celník nevysvilkne z kůže!
A dobrý pozor ať na svoji kapsu máte,
když vůdce vybíráte, koně najímáte!
Jste ozbrojen? Nu dobřel Až k Jerusalemu
lze revolverem ještě vyzrát na ničemu;
však za Jerusalemem kdo se tuze brání,
holého živobytí často neuchrání.

A dobrý pozor na nosiče, pomahače,
 na zevlující lid a kluky prodače,
 na žebráky — — .“ — „„Již dost, jsem úžasem až němý,
 což je snad samý darebák v té *Svaté zemi?*“ “

DÍTĚTI

Pojď, dítě, nech mne líbat bělost tvého čela,
 nech se rtů tvých zas víru ve ctnost pit:
 jak třešně květ jsi čerstvoučkého těla
 a oko tvé jak slunný rána svít.

Jen bliž! Již slyším srdcečko tvé tlouci,
 a jakž tak z tvých do mojich prsou bije,
 já cítím, jara proud že slastně vroucí
 a blahý mír již v duši mou se lije.

Jsi čisté, svaté — ba tys svaté, dítě!
 Snad ovšem brzy dost svět potřísni tě
 a hřich — ne ne — nač teď ta slova pustá,
 ach zdvihni honem bílou ručku svoji
 a zavři jí ta moje bledá ústa —
 když piju ze pramene v letním znoji,
 zdaž připomínám sobě přitom s žalem,
 že pramen pozděj kdes se zmoutí kalem?

Co je tu andělíčků,
co zářivého ruchu,
jak oblak motýlů by
vrh do modrého vzduchu!

8 Jsou tvůrkové tak malí:
dvě boubelatá líčka,
dvě křídla jako dlaně
a máš už andělíčka.

10 Rád anděla-motýla
bych viděl v nebes pláni,
když po květinách-pannách
se mlsavě prohání.

15 On vidí asi dobře,
kde která zvláště lepá,
a už se lichotivě
jí kolem líček třepá.

20 A ona tiše stojí
a bez klopení víček:
vždyť chce jen trochu medu
a je to andělíček!

ŽIVOTY SVATÝCH

Též pánbůh milovník je „památníků“. Každému člověku dá čistou blánu a člověk na ni píše, dokud dýše.

ANDĚLÍČKOVÉ MURILLOVI

Co je tu andělíčků,
co zářivého ruchu,
jak oblak motýlů by
vrh do modrého vzduchu!

8 Jsou tvůrkové tak malí:
dvě boubelatá líčka,
dvě křídla jako dlaně
a máš už andělíčka.

10 Rád anděla-motýla
bych viděl v nebes pláni,
když po květinách-pannách
se mlsavě prohání.

15 On vidí asi dobře,
kde která zvláště lepá,
a už se lichotivě
jí kolem líček třepá.

20 A ona tiše stojí
a bez klopení víček:
vždyť chce jen trochu medu
a je to andělíček!

ŽIVOTY SVATÝCH

Též pánbůh milovník je „památníků“. Každému člověku dá čistou blánu a člověk na ni píše, dokud dýše.

Již vím, proč Mladek ze Mšení
se nežení a nežení:
onť myslí na důsledek.
Rod jeho celé věky rost,
měl tedy zdatných mužů dost,
však byl to — samý „předek“.
To spravit chce pan Mladek
a být svých předků zadek.

Z MODLITBY HORALOVY

(*Do památníku výzbrovatele vysokorodých brabat ****)

„Marná práce, marné lopocení,
marná trýzeň krve do pocení:
skalná půda,
tvrdá, chudá,
místo klasů rodí bejl a hloží —
těžce na těch výšich ležíš, ruko boží.“

PODOBENSTVÍ

Je k smíchu manžel, který pračkou, křikem
chce vyrovnat se ženy s nápadníkem:
je jako jelen, hloupá zvěř,
jenž v stromy trká, zvraci keř,
chtě shodit paroh starý,
by moh mu — narůst jarý.

„POSLEDNÍ SVÉHO RODU“

Již vím, proč Mladek ze Mšení
se nežení a nežení:
onť myslí na důsledek.
Rod jeho celé věky rost,
měl tedy zdatných mužů dost,
však byl to — samý „předek“.
To spravit chce pan Mladek
a být svých předků zadek.

Z MODLITBY HORALOVY

(*Do památníku vychovateli vysokorodých hrabat ****)

„Marná práce, matné lopocení,
marná trýzeň krve do pocení:
skalná půda,
tvrdá, chudá,
místo klasů rodí bejl a hloží —
těžce na těch výšich ležíš, ruko boží.“

PODOBENSTVÍ

Je k smíchu manžel, který pračkou, kříkem
chce vyrovnat se ženy s nápadníkem:
je jako jelen, hloupá zvěř,
jenž v stromy trká, zvraci keř,
chtě shodit paroh starý,
by moh mu — narůst jarý.

1

Athény staré, hellenské,
slavné až k době naší,
byly tak as jak Beroun náš,
jenomže méně krassí.

5 V takovém městě maličkém,
kdež se všichni znají,
vždycky pro radost obecnou
někoho v posměch mají.

10 Bud je to blbec obecní,
nebo i pijan velký,
ba snad jen lenoch natáhlý,
chytající tu lelky.

15 O každém jeho slovíčku,
o každém vědí kroku,
ohýbají se chechtotem,
chytají tu čných boků.

2

Na příklad tedy Diogén!
Krátkce jen mluvit budu,
beztoho každý z vás to ví,
muž ten že bydlil v sudu.

5 Proč? Inu že rád víno pil;
že však se práce štítil,
grošů pak tedy nebylo,
aspoň rád víno cítil.

ČILI: KAM VEDE „SVOBODA OBŽERSTVÍ“

1

Athény staré, hellenské,
slavné až k době naší,
byly tak as jak Beroun náš,
jenomže méně krasší.

5 V takovém městě maličkém,
kdež se všichni znají,
vždycky pro radost obecnou
někoho v posměch mají.

10 Bud' je to blbec obecní,
nebo i pijan velký,
ba snad jen lenoch natáhlý,
chytající tu lelky.

15 O každém jeho slovíčku,
o každém vědí kroku,
ohýbají se chechtotem,
chytají tučných boků.

2

Na příklad tedy Diogén!
Krátce jen mluvit budu,
beztoho každý z vás to ví,
muž ten že bydlil v sudu.

5 Proč? Inu že rád víno pil;
že však se práce štítil,
grošů pak tedy nebylo,
aspoň rád víno cítil.

a šel se pro žert podívat
na Diogénův kbelík.

„Vypros si milost nějakou,
uskutečním, co snuješ!“
„„Odstup mi trochu ze slunce,
příliš mne zastiňuješ!““

Nato si — praví dějepis —
Alex svou bradu hladil,
patrno, že svou lichotou
Diogén pána zvnadil.

Takhle však pánu lichotit,
byť to i Alex Velký,
dovede — mírně řečeno —
charakter jenom mělký!

5

Dostal as dobré spropitné,
mějme to za věc jistou,
protože chtěl se ihned stát
vládním pak žurnalistou.

V majetku svém měl džbáneček —
„To je mně proti srsti —
zbytečnou nač tu nádobu,
vždyť mohu pít z hrsti!“

Co tím chtěl říct? Chtěl jenom říct,
„z ruky že jí a pije“,
z něho že tedy byla by
výborná „reptilie“.

a šel se pro žert podívat
na Diogénův kbelík.

„Vypros si milost nějakou,
10 uskutečním, co snuješ!“
„ „ „ Odstup mi trochu ze slunce,
přiliš mne zastiňuješ!“ “

Nato si — praví dějepis —
Alex svou bradu hladil,
15 patrno, že svou lichotou
Diogén pána zvnadil.

Takhle však pánu lichotit,
byť to i Alex Velký,
dovede — mírně řečeno —
20 karakter jenom mělký!

5

Dostal as dobré spropitné,
mějme to za věc jistou,
protože chtěl se ihned stát
vládním pak žurnalistou.

5 V majetku svém měl džbáneček —
„To je mně proti srsti —
zbytečnou nač tu nádobu,
vždyť mohu pít z hrsti!“

Co tím chtěl říct? Chtěl jenom říct,
10 „z ruky že ji a pije“,
z něho že tedy byla by
výborná „reptilie“.

Matka jak pivoňka,
otec jak suk,
dcerka jak růžička,
kluk jako buk;
babka jako lístek suchý,
dědek jako pařez hluchý.

ŽALOMIL ZPÍVÁ:

Již na třetí měsíc o lásce své
ti překrásné písničky zpívám;
teď jsem však už mrzut a schlíplý tak,
že sotva už na svět se dívám.

Jsem jak tamten kohout, jenž smutně tak
se krčí a otvírá klapky:
již přes týden na déšť kokrhá
a přec dosud nepadá kapky.

MODLITBA

Tvé oko temné jezero
a bájuplně vnadné,
jak do něho kdo nahlédne,
omamný sen naň padne.

A člověk neví, kam a jak,
a klopýtne pak snadno —
ach Bože, dej mi klopýtnout
a dopadnout až na dno!

ROSTLINNÁ RODINA

Matka jak pivoňka,
otec jak suk,
dcerka jak růžička,
kluk jako buk;
babka jako lístek suchý,
5 dědek jako pařez hluchý.

ŽALOMIL ZPÍVÁ:

Již na třetí měsíc o lásce své
ti překrásné písničky zpívám;
ted jsem však už mrzut a schlíplý tak,
že sotva už na svět se dívám.

5 Jsem jak tamten kohout, jenž smutně tak
se krčí a otvírá klapky:
již přes týden na déšť kokrhá
a přec dosud nepadá kapky.

MODLITBA

Tvé oko temné jezero
a bájuplně vnadné,
jak do něho kdo nahlédne,
omamný sen naň padne.

6 A člověk neví, kam a jak,
a klopýtne pak snadno —
ach Bože, dej mi klopýtnout
a dopadnout až na dno!

Ach, bože, žena, jaký divný sklad,
 co při ní krásy a co velkých vad!
 Hned jako holubice mile svorná,
 hned dupavá a jako ježek vzdorná,
 5 hned uplakaná, hned zas jasně smavá,
 hned toužně lnoucí, hned zas odmítavá,
 hned obětivá, zas jak skála skoupá,
 hned moudrá věštkyně, zas jako kachna hloupá,
 10 hned bojácná, hned jako lvice smělá,
 vždy měnivá jak větrem hnaná vlna
 a jako dítě sobectví jen plna;
 ba — jako dítě celičká a celá —
 a proto k ní jak k dítěti se shýbám,
 a na klín beru ji a líbám — líbám.

LE BOUQUET DE L'AMOUR

Pravda, já potácím se, vínem jak zpilý
 šumivým, jež tak hravě poráží muže.
 Zpilý jsem, ale — láskou. Právě jsem chvíli
 k svojí se dívce tulil úže a úže.
 5 Nevěříš? Tedy přistup bliže, můj milý,
 ucítíš: horký dech můj páchnet jak růže!

ŽENA

Ach, bože, žena, jaký divný sklad,
co při ní krásy a co velkých vad!
Hned jako holubice mile svorná,
hned dupavá a jako ježek vzdorná,
hned uplakaná, hned zas jasně smavá,
hned toužně lnoucí, hned zas odmítavá,
hned obětivá, zas jak skála skoupá,
hned moudrá věštkyně, zas jako kachna hloupá,
hned bojácná, hned jako lvice smělá,
vždy měnivá jak větrem hnaná vlna
a jako dítě sobectví jen plna;
ba — jako dítě celičká a celá —
a proto k ní jak k dítěti se shýbám,
a na klín beru ji a lísbám — lísbám.

LE BOUQUET DE L'AMOUR

Pravda, já potácím se, vínem jak zpilý
šumivým, jež tak hravě poráží muže.
Zpilý jsem, ale — láskou. Právě jsem chvíli
k svojí se dívce tulil úže a úže.
Nevěříš? Tedy přistup bliže, můj milý,
ucítíš: horký dech můj páchně jak růže!

Chceš lásku mou k ženám
 mi za zlé snad brát?
 Kdo rozený gurmán,
 má kotlety rád!

PRAVDA!

„Proč nazýváš stále mne „andělem“?
 a špulila puskou svou jemnou,
 „vždyť kdybych se pojednou stala jím,
 co dělal bys, zlatý, se mnou?“

VZPOMÍNKA Z MLÁDÍ

„Ty miluješ tedy? Viš, dobrý můj hochu,“
 a matiččin hlas stal se vážný,
 „zkus myslit si, zdali as milence tvojí
 se podobá anděl tvůj strážný.

5

A je-li ti jasno až do hloubí duše
 při každičkém tváři tahu,
 pak miluj ji, miluj, a neopust nikdy,
 ta jistě tě doveze k blahu!“

Chceš lásku mou k ženám
mi za zlé snad brát?
Kdo rozený gurmán,
má kotlety rád!

PRAVDA!

„Proč nazýváš stále mne ‚andělem‘?“
a špulila puskou svou jemnou,
„vždyť kdybych se pojednou stala jím,
co dělal bys, zlatý, se mnou?“

VZPOMÍNKA Z MLÁDÍ

„Ty miluješ tedy? Víš, dobrý můj hochu,“
a matiččin hlas stal se vážný,
„zkus myslit si, zdali as milence tvój
se podobá anděl tvůj strážný.

⁵ A je-li ti jasno až do hloubí duše
při každičkém tváři tahu,
pak miluj ji, miluj, a neopusť nikdy,
ta jistě tě doveze k blahu!“

JAKO NA ZEMI TAK I NA NEBI

Co myšlének jsme mívávali v podlebi,
jak asi žítí budeme „tam na nebi“!
Již odpověděly nám na to vědy:
„Zem hvězda je, je částí nebe tedy,
5 a lidé vy už *ted* jste nebeštané —
a tedy víte, cože pak se stane!“

Nu dobrá, díky! My už tedy známe,
že mít se budem „na nebi“, jak ted se máme:
že v letě budem orat, v zimě peří drát,
10 „o švestkách“ vždycky špatné pivo pivat,
„ve čtyrech“ navečer si „maxla“ hrát,
„od času k času“ vyšší činži platit,
své prázdné chvíle pomluvami zlatit,
že ku všem nižším budem hrubi bývat,
15 však v úctě hluboké se před vyššími kývat,
že zkrátka třeba tam jak zde se chovat —
kde hezké děvče, hned s ním podovádět,
kde hezká žínka, hned ji pilně svádět,
a s mužem jejím pak se pohlavkovat.

CHUT

Bůh žehnej našim žaludkům!
Nás svět i nesvět hostí:
kulaté jíme *dusičky*
a všechných svatých kostí;
5 my sníme *boha* samého
bez ostýchání všeho,
a v nestrannosti svojí pak
též s medem zrůdce jeho!

NA OČÍCH LIDÍ

Jdou ve poledním slunci
muž dobrý, hřichův syn,
a ejhle: špatný s dobrým
má stejně malý stín!
5 Dobrého i ten malý stínek mrzfí,
však chlubně vedle kráčí hřich si drzý.

HANA A CHVÁLA

Pohana tupou má jen zbraň!
Od hlavy k patě ty mne zhaň
a sotva se rozladím;
najdu si, tím jsem zcela jist,
na sobě přece tisíc míst,
5 kde s láskou se pohladím.

Řekneš-li ale: „Hodný muž!“
řekls a náhlým mrazem už
mně tělo mé zatrne;
zdá se mi ihned věru pak,
tajně že jsem já darebák
10 a trest že se přihrne.

Nebo když řekneš: „Chytrý kos!“
na mozek vtom už sedne cos
15 a hlava se zatočí.
Cítím se hlup tak! Náhlý strach,
svět že to celý pozná ach!
krev žene mi do očí.

STEJNÁ PŘÍČINA – RŮZNÝ ÚČINEK

Žena přihlouplostí koketuje,
muž se za přihlouplost zase stydí:
naivnost mládí oba v hlupství vidí.

„UČ SE MOUDRÝM BÝTI!“

Můj milý český jinochu, já v srdci svém tě nosím —
a proto vřele tebe zde: uč moudrým být se! prosím,
a najdeš-li kde moudrosti řádného učitele,
ty zlíbej ruce, nohy mu, a oddán bud' mu cele!
5 Však přijde-li ti „učenec“, jenž tak vykládat umí,
že z lidských zdravých rozumů ni stý mu nerozumí,
ty neutrácej chvílenky pro slovní jeho mihoř,
a hned ho chytni za ucho a kopni ho a vyhod!

DROBNÉ A ŠIROKÉ

Chceš za široké drobné obdržeti?
Dej lidstvu celou duši do oběti!
Chceš za drobné široké?
Čiň poklony hluboké!

Jak ryzému srdci se pokoří zloba,
zde povím vám krátkou a dojemnou sloku:
já na hrobě matky své viděl jsem v trávě
i divokou macešku se slzou v oku.

ZRCADLO

„Čti v očích lidských! Studuj, studuj lidi!“
Když ale oko mé v těch očích *mne* jen vidí!

LIDSKÉ SRDCE

Též mne kdys omamuje vábný hřich jak blín,
že odvracím se od světla a stáčím v stín.
Však pro to nesplítám si nikdy kárnu metlu,
já nesoužím se výčitkami, nehrdlím,
a nenapomínám se k dobru — aj vždyť vím,
jak v okně květina, když někdo v stín ji obočí,
zas sama volně listy své ku slunci otočí,
že též se srdce mé zas samo stočí k světlu.

OTÁZKA

Moh by bez potůčků, i těch na nit tenkých,
zšumět mocně řeky ruch?

Moh by bez dušiček, i těch dětsky mělkých,
vyrůst velký lidstva duch?

JINÁ OTÁZKA

„Jak voda uplývá mládí — škoda, ach věčná škoda!“
„Chceš tedy, aby tvé mládí stojatá byla voda?“ “

SLUNCE A MĚSÍC

Jeden žije jako měsíc:
sotvaže se trochu sebral,
nabyl trochu plných tváří,
už zas hubne, schně a mizí,
až je suchý jako tříšťka,
ohnutý jak žebrák kmet.

Druhý žije jako slunce:
věčně stejně boubelatý,
plný zlata, plný záře,
usměvavý, spokojený —
10 nebýt na něm trochu poskvrn,
čert by vzal nás ostatní!

5

Nač genia slavit,
že ku mohutnosti
a k velkosti, slávě,
i ku plodné práci
přispívá lidstvu!

10

Což slavíme veltok,
že do oceánu,
jenž oblačným dechem
svým veltok ten zplodil,
a živil a zrodil,
a po světě vodil,
a velčil a množil,
konečně vplývá?

15

Či moh by ten veltok
vody své zhlttnout?

ŘIP

Řip miluju. Je v řeči své tak přímý,
jak ovšem každý heros dokonalý.
Vždy, kdykoli jsme vedle sebe stáli,
mně řekl: „Tuž se, jsi mi ještě malý!“

ČESKÝ VÝTEČNÍK

Hle — přemýšlí! A kývá klidně hlavou.
Je spokojen s tou svou po Čechách slávou.
Však jedna věc ho přece druhdy hněte,
ba chytá ho až křečí:
5 že Bileamův osel proslul v *celém* světě,
a také jenom řečí.

ČESKÁ POLITIKA

Vlakénko pavoučí se hravě vzduchem třese,
je odevzdáno větru, ať je, kam chce, nese,
a na vlakénku, sotva oku znalý,
se nese pavouček jak puntík malý.

5 Nahoře v modru orli, plní síly,
si hrdě plujou k určitému cíli
a měří cesty mezi světa díly.

K nim pavouček své hravé vznáší zraky:
„Pšt — orli, orli — hečte, letím taky!“

1

Můj národe, já beru tě již ve ochranu!
 Viš co? My vyvoláme v Čechách „třetí“ stranu,
 ku vyváznutí z bryndy, vlasti na obranu!
 Můj plán: my spojíme se s mocným potentátem,
 jenž — bez sněmoven — vládne velikánským státem.
 Již také našel jsem ho, pracoval jsem tiše,
 má říši dvakrát větší, než je ruská říše.
 Však nač ta tajnost — ted už mohu všechno říci,
 náš nový spojenec: král David na měsíci.

2

Král David v měsíci — nač prázdný o tom štěbot —
 je pro nás spojencem nejlepším v světě, neboť:
 Jsme samý tanec ted a muzika a sláva,
 že se až na to vše dnů, noci nedostává
 a ten prý „drahý čas“ jak pták kol uší frnká;
 tu ovšem David král výborný ku pomoci,
 on také prohlámuje téměř všechny noci
 a celý boží čas jen na svou harfu brnká.

3

Však dejme tomu, že bychom se pozměnili,
 ta mysl jehněčí se stala náhle smělá,
 vztek vjel nám do prsou, my zuby vycenili —
 tu opět David král se hodí pro nás zcela!
 Zda není jeho říše jako koule z děla?
 Zda kulhá on za novým naším válek ruchem
 a nezanáší se už dávno plavbou vzduchem?
 Zda nemá kuráže víc nežli jiný mnohý —
 vždyť světu napořád své ukazuje rohy!

Dřívější spojenci jsou láskou svou tak skoupi,
a opouštějí nás, jsmeť jim prý „přiliš hloupi“;
král David ale — budme hloupi, že až bědno,
ba budme jako vůl, to je mu pořád jedno!

Ne, ne, jen žádný dík! Má povinnost to pouze!
Chtěl jsem jen vyhovět nynější české touze.
Dnes, kdyby někdo řek: „Drž, Čechu, se jen sebe!“
Čech zvolá: „„Je to troup — ty svrchované nebe!““
6 Čech s mošnou na ruce dnes u všech dveří klepe,
a bloudí tak vždy dál a mní: čím dál, tím lépe.
Nuž tedy ještě dál! — jsem šťasten, moha říci:
„Nejlepší přítel náš — král David na měsíci!“

KDYS PŘIŠEL TELEGRAMEK

Kdys přišel telegramek úřad na nebeský:
„Buď sláva otci Žižkovi! — Já, národ český.“

Odpověď

„Vy tam v těch Čechách našich potomci:
vy nejste národ, vy jste holomci!“

NAŠE POHOSTINSTVÍ

1

Vše v Čechách je, čeho jen třeba,
je masa a piva a chleba;
nu všechno, co k chrstu a k hryzu;
jen jedno nám schází, to : sůl.
5 A přece k nám sousedstva půl
jak do žlabu žene se k lizu!

2

Cizinec přišel. Honem^zsem židli!
„Abyste spaní nám nevynes!“ díme.
Sedí. My usneme. Do běla spíme,
a když se konečně přec probudíme,
5 ejhle — pan cizinec jak když tu bydli!
Všechno se hodí mu, všechno mu sluší,
všechno nám vyjedl z komory, sklípku,
uzené z komínu, z kurníku slípku,
leží nám v pečinách, z dýmky nám kouří.
10 po nás jen panácky očima mhouří.
A my tu stojíme, drbem si uši.

3

„Host do domu, bůh do domu.“
Ach neříkej to nikomu!
My máme, čert naši vem vlohu,
v svém domě už dosti *těch* „bohů“!

VELKONOČNÍ

„Kdo snáší ta červená vajíčka?“
ptá zvědavé se děcko.

„ „ „Mé dítě, zajisté řádký Čech:
ten snáší všecko!“ “

CHUDOBA

Jsme národ prý jep chudý. Díte pravdu pernou!
Však přece ještě kapsy leckde groše hosti,
a není ještě nejhůř u nás s platem.

5 Leč mysleme si náhle jinou minci bernou!

Že pojednou by, místo stříbrem, zlatem,
se platilo na příklad: *mužnou statečnosti*.

Jak zhub by národ mžikem! smrskla Praha!

Jak kručel žaludek nám v nahém těle!

10 A nikde atom pýchy! Říci by moh směle
druh druhu místo „Bratře!“ — : „Lumpe nahá!“

K+M+B+

Svěcenou křídu čti a zvíš,
že s každým svatým jesti kříž.

KRIMINÁL

Zde stojí. Krásný! Však nás také stál
už přes dva miliony, ten náš kriminál!
A bude prý se ještě stavět dál.
Že ještě dál? Až tedy k jaké dáli?!
Tu myslím přece — a to žádný vtip —
že našim kapsám už by bylo líp,
teď pro poctivce stavět kriminály.

5

VÝHODA STARÝCH

Stáří když přibejvá,
léta se vejší,
stáváš se den co den
osamělejší.

6 V dálce svět hučí, ty
sedíš v svém loubí:
můžeš si zaplakat
ze srdce hloubi.

6

SMUTNÁ BILANCE

Co zbude ze života, draží moji páni,
když odpočtete od něho vše umírání?!

Dvě uši dal nám bůh do šumného zvuků moče,
 dvě ruce dal nám též do klopotné práce tuhé,
 a dvě nám oči dal, by střežilo jedno druhé,
 a dvě nám nohy dal, to vzájemné ku podpoře —
 5 proč nedal srdcí dvé, nést všechno to světa hoře!?

PŘÁNÍ

Mám jedno přání věčné, zrovna jako dítě.
 Nechť cit a sluch můj jenom na okamžik umí:
 pocítit, Zem jak střelou po prostoru letí,
 zaslechnout, vůkol nás jak světy v chóru šumí.

DVĚ DRAHÁ MÍSTA

Když v cizině steskem
 se srdce mi třese,
 hned ku dvěma místům
 má duše se nese
 5 sem do vlasti zpátky —
 jak bleskný šíp!

A jak ta dvě místa
 se na myslí výši,
 již srdce se v těle
 10 jak v kolébce tiší,
 a prchají zmatky,
 a hned je líp.

Ta zvýšina jedna
je v lúně dvou strání,
ta výšina druhá
je v široké pláni —
to rovek mé matky,
to hora Řip.

DOSLOV KE KNIZE EPIGRAMŮ

Snad květy jsou na mé louce, jež rodí i jiný luh,
snad řeči jsou v té mé knižce, jež řekl i jiný druh,
já odpouštím to sobě a odpouští mi bůh:
jet louka právě louka, duch lidský — lidský duch.